

tage Hensyn til, saa meget mindre, som disse Fabrikker jo ere blevne til paa den Maade, at de have tilkjøbt sig de tidligere Fabrikker og de tidligere Selskabers Eiendele mod en meget betydelig Provision, saaledes at den Kapital, der skal forrentes, og som de i en Række af gode Aar have kunnet forrente med 10 pCt., i Virkeligheden er meget betydelig højere, end hvad der er anbragt i selve Fabrikkerne. Lad os derfor se aldeles bort fra dette Selskab; til Bedste for det vil der ikke være nogenjomhelst Aarsag til at foretage noget Odelligere, efter som dette Selskab allerede har den store Beskyttelse gennem Raffinaderierne. Kun denne ene lille Fabrik er der i Virkeligheden Tale om. Nu tales der om, at Begunstigelsen skal være for Landbrugets Skyld og for Arbeidernes Skyld. Ja, den Tale om Arbeiderne har jeg hørt hver eneste Gang, der var Tale om at give Fabrikker Beskyttelse eller at opretholde Beskyttelse for Fabrikkerne, at dette skulde være til Bedste for deres Arbeidere. Men der gives ikke en Fabrik i Danmark, som yder sine Arbeidere mere Fortjeneste, end den er nødt til, og i de gode Aar kunne naturligvis Arbeiderne godt komme til at faae mere Fortjeneste — det er en bekendt Sag — end i de daarligere Aar, men Arbeiderne ved Sukkerfabrikkerne ere ikke stillede anderledes end alle andre Arbeidere i Danmark for Diebliffet, og Landbrugerne, som dyrke Sukkerroer, ere ikke anderledes stillede end alle andre danske Landmænd. Var der Aarsag til at Hensyn til Landmændene at give saadanne Skattenedsættelser som her, vilde der være samme Aarsag til at give samtlige danske Landeieendomsbesiddere Nedsættelser i deres Landsskatter, aldeles den samme Aarsag. De lide ogsaa og i ligesaa høj Grad under de haarde Tider, og Arbeiderne derigennem ogsaa. Der vilde, hvis man skulde gaa til en Skattenedsættelse som den her foreslaaede, være Aarsag til at foretage en Skattenedsættelse for Landeieendomsbesidderne og Fabrikantene paa mangfoldige andre Maader, og der er ikke Aarsag til at gjøre en Undtagelse her. Jeg tror ikke de Ræsonnementer, der ere anførte til Beskyttelse heraf, holde Stik. Der anførtes baade af det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgfreds (Clausen) og det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgfreds (Neergaard), at de danske Sukkerfabrikker ere gaaede ind paa — haardere ere de ikke overfor Roedyrkerne — at afstaa Halvdelen af den Fortjeneste, de vilde faae ved denne Lov, til Roedyrkerne. Det er mig ogsaa bekendt fra anden Side, at et saadant Tilbud foreligger. Nu vel, det

bliver da kun Halvdelen, (Neergaard: Eventuelt det Hele!) Ja, den anden Halvdel skulde altsaa gaa i Selskabets Lomme, dog med en vis Begrænsning, saaledes at de blive gjorte til Interessenter i Selskabet. Men det tror jeg nu, Landmændene skulle meget høilig betænke sig paa, og jeg vil ikke række Haanden til, at de direkte eller indirekte blive Interessenter i Selskabet i højere Grad, end de ere i Forveien. Jeg skal derimod sige, paa hvilken Betingelse der kunde være Tale om at gaa ind paa noget Saadant, som foreslaas her. Det vilde der være, dersom der samtidig dermed indførtes, at Tolden paa raffineret Sukker nedsattes til f. Ex. 12 Øre, nu er den noget over 13¹/₂, saa kunde der være Tale om at gaa ind paa noget Saadant, saa vilde i Virkeligheden Forbrugerne faae den Gavn deraf, som tilkomme dem. Thi det gjælder ingenlunde, hvad der er anført fra begge de ærede Medlemmer, at det her foreslaaede er Noget, som kan ske, uden at Sukkeret fordyres for Forbrugerne. Man skal dog erindre, at det er en Del af en Skat, som Forbrugerne betale, som foræres til Andre; det kommer i Virkeligheden ud paa det Samme, enten man siger som saa: Vi lægge en Skat paa Sukkeret, som Forbrugerne betale, eller vi tage nogle af de Penge, som Forbrugerne betale i Skat, ud af Statskassen og bruge dem til Bedste for Fabrikkerne. De to Ting komme omtrent ud paa det Samme. I Tilfælde af en Nedsættelse af Sukkerafgiften i Almindelighed have Forbrugerne Krav paa at faae dem, de have det første Krav derpaa, thi de ere umaadelig høit beskattede, og Forbrugerne ere samtlige danske Indvaanere. Dette Krav vilde de faae fyldestgjort, dersom vi samtidig hermed nedsatte Tolden paa raffineret Sukker. Det er en Tanke, jeg ønsker at henstille til de ivrige Forsættere af de lollandste Interessenter. Jeg taler ikke udelukkende for Lolland eller Fyn eller i det Hele kun for en ringere Del af Landet. Jeg ønsker vel, at det, hvis det virkelig er et Formaal, der vil gaa Landbruget i en vis Del af Landet, skal nyde Fremme, og at der skal tages Hensyn, men ikke saaledes, at det øvrige Land kommer til at skatte dertil; men det kan kun forebygges ad den Vej, jeg her nævnte ved Nedsættelse af Tolden paa raffineret Sukker. Paa den Maade kan det ske. Denne Tanke ønsker jeg som sagt at henstille til de Herrer ligesom ogsaa til den meget ærede Minister. Det vil ikke have stor finansiel Betydning; thi der indføres overordentlig lidt raffineret Sukker her i Landet, og dersom det forøger Sukkerforbruget i det Hele, hvad jeg er over-